

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXI/217/12

Rady Miejskiej w Zalewie

z dnia 31 października 2012r.

***Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu
Gminy Zalewo
lata 2012-2032***

PROJEKT NR: 11-027

ZLECENIODAWCA: Urząd Gminy Zalewo
ul. Częstochowska 8
14-230 Zalewo

OPRACOWAŁ: Paweł Żaczek
Barbara Witowska

8 Sierpnia 2012, Warszawa

Zawartość

1	Podstawa formalna.....	3
2	Wstęp.....	3
3	Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.....	5
4	Założenia i dane wyjściowe do przygotowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”.....	6
4.1	Ogólne informacje o gminie/mieście.....	6
5	Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.....	6
5.1	Postępowanie podczas demontażu	6
6	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest	6
6.1	Zalecenia.....	6
7	Kalkulacja finansowa wynikająca z „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	6
7.1	Analiza SWOT(Słabe, Mocne strony, Szanse i Zagrożenia) wynikające z realizacji programu usuwania wyrobów azbestowych	6
8	Ustalenie polityki, celów i zadań	6
9	Ustalenie długoterminowego programu strategicznego	6
9.1	Cele długoterminowe.....	6
9.2	Działania	6
10	Ustalenie krótkoterminowego planu działań dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”.....	6
10.1	Cele krótkoterminowe.....	6
10.2	Działania	6
10.3	Wytyczne do programu edukacji społeczeństwa w zakresie usuwania wyrobów i gospodarki odpadami zawierającymi azbest.....	6
11	Analiza oddziaływania „Programu usuwania wyrobów azbestowych” na środowisko	6
12	Wdrożenie dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”	6
13	Sposób monitoringu i oceny wdrażania „Programu usuwania wyrobów azbestowych”.....	6

1 Podstawa formalna

Podstawą formalną opracowania jest Umowa nr GP/2/2012 zawarta z dnia 16 lutego 2012 r między Gminą Zalewo a firmą BW Consulting.

2 Wstęp

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów obecnie użytkowanych.

14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*. Dokument ten utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Określa jednak również nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Program grupuje zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym, w pięciu blokach tematycznych:

1. zadania legislacyjne;
2. działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii uniecznawiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;
3. zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do uniecznawiania włókien azbestowych;
4. monitoring realizacji *Programu* przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
5. działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Producenci płyt azbestowo-cementowych, stosowanych przede wszystkim, jako pokrycia dachowe, określali czas użytkowania swoich wyrobów na około 30 lat, jak wynikało z doświadczeń w użytkowaniu płyt wytwarzanych powszechnie stosowaną tzw. moką metodą produkcji. Prawidłowo położone i zamontowane płyty, pomalowane farbą akrylową oraz regularnie konserwowane mogą być użytkowane ponad 30 lat, dlatego terminem docelowym realizacji programu jest 31 grudnia 2032 r.

Przy założonym okresie usuwania do 2032 r., wiele z tych wyrobów przestanie spełniać wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania. Dlatego niezwykle istotne jest określenie kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest.

Podstawą prawną wykonania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest” jest obowiązek wynikający z *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*.

Cele niniejszego „Programu...” są następujące:

1. oczyszczenie obszaru gminy z azbestu oraz wyrobów zawierających azbest,
2. wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
3. spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
4. stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
5. pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt azbestowo - cementowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zadaniem „Programu...” jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W „Programie...” zawarte zostały:

1. ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy,
2. szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo - cementowych,
3. propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu,
4. potrzeby kredytowe.

3 Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest jest wspólną nazwą handlową sześciu minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia. Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki, a nawet setki lat.

Przez lata powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

1. krokidolit, „azbest niebieski” ma najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Należy do grupy amfiboli, jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
2. amosyt, „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Ma włókna sztywniejsze i mniej giętkie w porównaniu z chryzotylem. Niespotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych,
3. chryzotyl „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu, - najczęściej stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przedz termoizolacyjnych.

Aby uniknąć groźby wystąpienia schorzeń, organizm nie powinien być ekspozowany na powietrze „znacznie” zanieczyszczone pyłami azbestowymi. Wyróżnia się trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe, a mianowicie ekspozycję:

1. zawodową – związaną z pracą w kopalni oraz w zakładach produkujących i stosujących wyroby azbestowe, oraz z pracą w warsztatach samochodowych i pracą przy usuwaniu wyrobów i materiałów zawierających azbest
2. parazawodową – dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów
3. środowiskową – związana z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Pomimo tego, iż azbest był wykorzystywany od czasów starożytnych, to jego szkodliwy wpływ na organizm człowieka rozpoznano dopiero na początku XX wieku. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku

średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 μm , przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyli o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 μm , mają grubość mniejszą od 3 μm , a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 :1. Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych oraz ze względu na fakt, że są także skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą ryzyko zdrowotne.

Krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych. Z kolei chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego jak:

1. pylica azbestowa (azbestoza) – rodzaj pylicy płuc spowodowanej wdychaniem włókien azbestowych. Przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Powstają ciała żelaziste, które powodują uszkodzenia i zwłóknienia tkanki płucnej. W latach 1976-96 rozpoznano w Polsce 1314 przypadków azbestozy płuc. Powodowana jest przez stosunkowo duże stężenia włókien, a jej okres rozwoju może trwać nawet 30 - 40 lat.
2. zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Powodują one ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.
3. rak płuc – najczęściej powodowanym przez azbest nowotworem dróg oddechowych jest rak oskrzeli. Jest to seria nienaprawionych defektów genetycznych w komórkach prowadzących do rozwoju guza. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Jest to postępująca choroba prowadząca do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25 – 40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór ten rozwija się u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem oraz u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Za powstanie tego typu schorzeń odpowiedzialne są wszystkie rodzaje azbestu, ale największą szkodliwość przypisuje się azbestom amfibolowym. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie. W Polsce, co roku umiera na międzybłoniaka około 120 osób, natomiast we Francji 40 – 60 osób.

Minister Pracy i Polityki Społecznej Rozporządzeniem z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalił wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia. Wśród pyłów znalazły się również pyły zawierające azbest. Jednakże należy pamiętać, że pojęcie stężeń dopuszczalnych w przypadku azbestu jest umowne i stanowi kompromis pomiędzy wymaganiami medycyny a możliwościami technicznymi, a działania Unii Europejskiej dążą do zminimalizowania wpływu azbestu na zdrowie ludzkie. Szkodliwe działanie azbestu może zostać zwielokrotnione w momencie jednoczesnego narażenia organizmu na inne substancje rakotwórcze (np. węglowodory aromatyczne, metale ciężkie czy dym tytoniowy).

Lp.	Nazwa i nr CAS czynnika szkodliwego dla zdrowia	Najwyższe dopuszczalne stężenie	
		mg/m ³	włókien w cm ³
1	Pyły zawierające azbest (jeden lub więcej rodzajów azbestu wymienionych poniżej): <ul style="list-style-type: none">- aktynolit [77536-66-4]- antofilit [77536-67-5]- chryzotyl [12001-29-5]- grueneryt (amozyt) [12172-73-5]- krokidolit [12001-28-4]- tremolit [77536-68-6]- pył całkowity¹- włókna respirabilne³	0,5 -	- 0,1
2	Pyły talku i talku zawierającego włókna mineralne (w tym azbest): [14807-96-6] b) talk zawierający włókna mineralne (w tym azbest): <ul style="list-style-type: none">- pył całkowity¹- włókna respirabilne³	1 -	- 0,5

¹ Pył całkowity – zbiór wszystkich cząstek otoczonych powietrzem w określonej objętości powietrza

² Pył respirabilny – zbiór cząstek przechodzących przez selektor wstępny o charakterystyce przepuszczalności wg wymiarów cząstek opisanej logarytmicznie – normalną funkcją prawdopodobieństwa ze średnią wartością średnicy aerodynamicznej $3,5 \pm 0,3 \mu\text{m}$ i z geometrycznym odchyleniem standardowym $1,5 \pm 0,1$.

³ Włókna respirabilne - włókna o długości powyżej $5 \mu\text{m}$ o maksymalnej średnicy poniżej $3 \mu\text{m}$ i o stosunku długości do średnicy > 3 .

⁴ CAS (Chemical Abstracts Service Registry Number) jest oznaczeniem numerycznym substancji pozwalającym jednoznacznie zidentyfikować substancję chemiczną.

Przeprowadzone badania kontrolne środowiskowych stężeń włókien azbestu w aglomeracjach wielkomiejskich wykazały najwyższe, ponadnormatywne stężenia przy węzłach komunikacyjnych zlokalizowanych w Warszawie, Katowicach i Łodzi. Na obszarze gminy Zalewo nie prowadzono podobnych badań, dlatego brak danych dotyczących stężeń włókien azbestu na terenie gminy.

Polska powinna zostać objęta stałym monitoringiem stanu zdrowia ludności pod kątem efektów oddziaływania azbestu, gdyż zagrożenie to wciąż się zwiększa z racji nie usunięcia przyczyn zachorowalności. Sytuację pogarsza fakt, że często ma miejsce usuwanie wyrobów azbestowych z dachów i elewacji przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę. Te praktyki dodatkowo zwiększają zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

4 Założenia i dane wyjściowe do przygotowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”

4.1 Ogólne informacje o gminie/mieście

Gmina Zalewo, zajmująca powierzchnię 254 km², jest położona w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie iławskim. Miasto Zalewo leży 75 km od Olsztyna i 65 km od Elbląga. Zamieszkuje ją 7.369 osób (wg. danych z ewidencji ludności - 2012 rok). Gminę przecina drugorzędna droga wojewódzka (519) łącząca Zalewo z drogą (7) Warszawa - Gdańsk. Przez teren gminy nie przechodzi żadna linia kolejowa. Gmina położona jest częściowo w Parku Krajobrazowym Pojezierza Iławskiego oraz częściowo w jego otulinie. Lasy stanowią tu ok. 20 % powierzchni gminy, a jeziora – 14 %. Najdłuższe jezioro w Polsce (27 km) Jeziorak położone jest w części południowej gminy i połączone kanałem z jeziorem Ewingi, a dalej z kanałem Ostródzko – Elbląskim. Zalewo jest gminą typowo rolniczą. Na terenie gminy zlokalizowane są głównie firmy produkcyjne, przetwórcze a także niewielkie przedsiębiorstwa usługowo – produkcyjne.

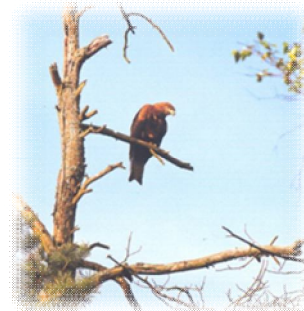
Największą miejscowością gminy jest miasto Zalewo będące siedzibą Urzędu Miejskiego.

Obszary chronione na terenie Gminy/Powiatu:

Na terenie Powiatu Iławskiego znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

Rezerваты przyrody:

- jez. Gaudy (pow. 323,53 ha, gm. Susz),
- jez. Czerwica (pow. 22,3 ha, gm. Susz i Iława),
- jez. Karaś (pow. 815,9 ha, gm. Iława),
- rzeka Drwęca (pow. 1.888,27 ha, gm. Lubawa i Iława),
- jez. Jasne (pow. 106,3 ha, gm. Iława).

Parki krajobrazowe

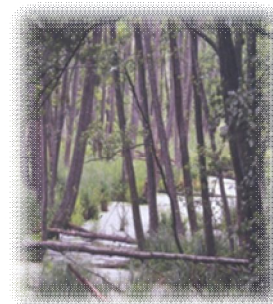
- Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich, gminy: Ostróda, Grunwald, Lubawa i Dąbrówno. Park zajmuje ponad 7.500 ha, wraz z otuliną 22.307 ha,
- Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego, gminy Iława, Zalewo, Susz. Park zajmuje 25.045 ha, wraz z otuliną 43.083 ha.

Obszary chronionego krajobrazu:

- Kanał Elbląski na terenie gmin Zalewo i Iława,
- Pojezierze Iławskie gmina Zalewo, gmina Iława, Susz, miasto Iława,

- Pojezierze Iławskie –Wschód, gmina Zalewo,
- Rzeka Liwa, gmina Susz,
- Jezioro Goryńskie w gminie Kisielice,
- Dolina Dolnej Drwęcy, w gminach Iława, Lubawa i miastach Iława i Lubawa,
- Dolina Rzeki Wel w gminie Lubawa,
- Wzgórza Dylewskie, gmina Lubawa,

Użytki ekologiczne:

- Czaplak, pow. 95,15 ha, gm. Zalewo;
- Jezioro Łajskie, pow.8,83 ha, gm. Iława;
- Jezioro Kociołek, pow. 0,36 ha, gm. Iława;
- Jezioro Plajtek Mały, pow. 4,02 ha, gm. Iława;
- Plajtek Duży, pow. 9,45 ha, gm. Iława;
- Jezioro Czarne, pow. 1,12 ha, gm. Iława.

Ponadto, na terenie Powiatu Iławskiego znajdują się 3 obszary: Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego, Jezioro Karaś oraz rzeka Drwęca, planowane do objęcia **Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000**, tj. siecią obszarów przyrodniczo-cennych w skali europejskiej, mających specjalny status ochronny, zgodny z dyrektywami unijnymi: Siedliskową (Dyr. Rady Europy 92/43/EWG) i Ptasią (Dyr. Rady Europy 79/409/EWG).

Sieć Natura 2000 obejmuje:

Wspomniane obszary miałyby zostać objęte ochroną ze względu na obie ww. dyrektywy jako:

1. OSO - PLB - 280005 „Lasy Iławskie”
2. SOO - PLH - 280001 „Dolina Drwęcy”
3. SOO - PLH - 280003 „Jezioro Karaś”

5 Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Do najważniejszych aktów prawnych należą:

- **Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (tekst jednolity z 2004 r. Nr 3, poz. 20) Ustawa weszła w życie 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach** (tekst jednolity z 2010 roku Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, krajowy plan gospodarki odpadami został przyjęty pod koniec 2002 roku. Art. 10, ust. 4 tej samej ustawy stanowi, iż wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, zawierające plany gospodarki odpadami mają być uchwalone przez odpowiednie organy w następujących terminach: o programy wojewódzkie – do 30 czerwca 2003 r. – uchwalane przez sejmiki województw, o programy powiatowe – do 31 grudnia 2003 r. - uchwalane przez rady powiatów, o programy gminne – do 30 czerwca 2004 r. - uchwalane przez rady gmin. Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art. 54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem

właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.)** Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:
 1. zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia
 2. pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
 3. pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
 4. wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008r., Nr 25, poz. 150)** Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:
 1. państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
 2. opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,
 3. ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
 4. konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje.
- **Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322, z późn. zm.)** Ustawa reguluje – na gruncie prawa europejskiego – problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko. Zgodnie z ustawą tworzy się urząd Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.

- **Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z póź. zm.). Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz.U. z 2005r Nr 178, poz. 1481). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów** (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych poniżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy

06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu

10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)

10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo - azbestowych

15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi

16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest

16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest

17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

UWAGA: gwiazdka oznacza odpady niebezpieczne

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz. U. Nr 249, poz. 1673). Określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzonej ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencje odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady

przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu fakt przyjęcia odpadu. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczenie w danym roku odpadów na składowisku wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.

- **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socialnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy** (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z póź. zm). Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest:
 - a) pyły zawierające azbest chryzotyl - 1,0 mg/m³
 - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³
 - b) pyły zawierające azbest krokidolit - 0,5 mg/m³
 - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 236, poz. 1986). Przepisy o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych stosuje się odpowiednio do transportu odpadów niebezpiecznych spełniających określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne dla zaliczenia ich do jednej z klas towarów niebezpiecznych. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz. U. z 2005 r. Nr 178, poz. 1481). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Posiadacz odpadów zawierających azbest, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów, obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Transportujący odpady niebezpieczne obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.). Określa szczegółowe warunki i tryb wydawania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych, jego wzór i sposób wypełnienia.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska** (Dz. U. Nr 124, poz. 1033). Określa terminy, sposoby przedkładania marszałkowi województwa przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia** (Dz. U. Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** (Dz. U. 2010r. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.) Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymaga wydobywanie lub instalacja przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest, w ilości nie niższej niż 200 ton rocznie, lub 50 ton rocznie materiałów ciernych w ilości gotowego produktu.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2010 nr 16 poz. 87)** Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 w ciągu godziny i 250 dla roku kalendarzowego.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów** (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.). Przepisy rozporządzenia nie stosuje się do składowiska odpadów materiałów izolacyjnych oraz konstrukcyjnych zawierających azbest oraz składowiska odpadów obojętnych.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny** (Dz. U. Nr 191, poz. 1595). W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:
Grupy 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest
Grupy 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest
Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia,**

jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549 z późn. zm.). Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.

- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. 2004 Nr 71, poz. 649, zmienione Dz. U. 2010 Nr 162 poz. 1089). Określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest; warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest. Prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego. Ponadto wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie, co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów** (Dz.U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824) Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest
- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji** (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 109). Pracodawca, który zatrudnia lub zatrudniał osobę w warunkach narażenia zawodowego na działanie pyłów zawierających włókna azbestu, wpisuje i aktualizuje w książeczce badań profilaktycznych tej osoby dane osobowe wraz z danymi dotyczącymi okresu zatrudnienia w warunkach narażenia na pył azbestu oraz szczegółowe parametry tego narażenia.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 roku w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz. U. Nr 249, poz. 1673)
Rozporządzenia określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzenia ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów (w tym wytwórcy). Ewidencję odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów (prowadzący działalność związaną tylko z transportem odpadów nie mają obowiązku prowadzenia kart ewidencji odpadów).
- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie** (Dz. U. Nr 189, poz.1603)
Rozporządzenie określa wykaz bezpłatnych leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia z budżetem państwa kosztów tych leków.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest** (Dz. U. 2011 Nr 8, poz. 31) Właściciele lub zarządcy nieruchomości są zobowiązani do sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i do przekazania jej wójtowi gminy oraz corocznego aktualizowania. Ponadto, wyroby azbestowe mogą być wykorzystywane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów **Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**, każda z gmin opracowuje we własnym zakresie gminny program usuwania azbestu.

5.1 Postępowanie podczas demontażu

Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych zobowiązany jest do:

- A. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
- B. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- C. zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- D. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem";

- E. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska;
- F. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- G. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;
- H. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- I. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń;
- J. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Po wykonaniu prac, o których mowa powyżej wykonawca ma obowiązek złożenia właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat.

Wszelkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy dokonywać zgodnie z przepisami **ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane**, rozdz. 4 "Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych", rozdz. 5 "Budowa i oddawanie do użytku obiektów budowlanych".

W przypadku konieczności usunięcia elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych, inwestor musi przestrzegać przepisów Prawa Budowlanego oraz przepisów specjalnych dotyczących azbestu.

Inwestor jest zobowiązany do zorganizowania procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie:

1. opracowania projektu budowlanego i stosownie do potrzeb innych projektów
2. objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy
3. opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

4. wykonania i odbioru robót budowlanych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych – art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane.

Jeżeli przy usuwaniu, demontażu i rozbiórce elementów azbestowych lub materiałów zawierających azbest nie wystąpi naruszenie ani wymiana fragmentów konstrukcji budynku oraz gdy nie ulegnie zmianie wygląd elewacji, to pozwolenie na budowę, będące jednocześnie pozwoleniem na rozbiórkę, nie jest wymagane. W przeciwnym wypadku uzyskanie takiego pozwolenia jest konieczne. Prace mające na celu usunięcie azbestu z obiektu budowlanego, powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu organowi administracji architektoniczno – budowlanej na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót. Tylko przedsiębiorcy posiadający odpowiednią decyzję sankcjonującą wytwarzanie odpadów niebezpiecznych mogą wykonywać prace związane z usuwaniem azbestu. Wykonanie prac we własnym (np. samodzielne oczyszczenie obiektów przez właściciela będącego osobowością prawną) zakresie także wymaga uzyskania takiej decyzji. Wykonawca prac zobowiązany jest sporządzić szczegółowy plan prac, który zawiera przede wszystkim:

1. ilość wytworzonych odpadów
2. identyfikację rodzaju azbestu
3. klasyfikację wytworzonego odpadu
4. warunki ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:

- ✓ nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- ✓ demontaż całych wyrobów (płyty, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- ✓ odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;
- ✓ prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit; codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

Wykonawca usuwający azbest zobowiązany jest złożyć właścicielowi / zarządcy nieruchomości pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonanych prac i oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego.

Oświadczenie to przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat. Ponadto wykonawca pakuje i przygotowuje odpady azbestowe do transportu.

Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

1. szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m³;
2. zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³;
3. szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³ w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie
4. umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie;
5. utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów w trakcie ich przygotowywania do transportu;
6. oznakowanie opakowań;
7. magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.

Odpady można przekazać tylko podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów azbestowych i transportu tych odpadów.

Przedsiębiorca, który prowadzi działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności (zezwolenie to wydaje starosta).

Transport odpadów zawierających azbest, które zaliczane są do niebezpiecznych z miejsc powstawania na miejsce składowania odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie materiałów niebezpiecznych zawartych w Rozporządzeniu Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych. Zgodnie z tym rozporządzeniem przy przewozach materiałów niebezpiecznych obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 (różne przedmioty i materiały niebezpieczne) z czego wynikają określone wymagania w zakresie ich transportu. Przemieszczanie opakowań z odpadami zawierającymi azbest powinno się odbywać w taki sposób by nie nastąpiło ich otwarcie lub uszkodzenie i wydostanie się włókien azbestowych do otoczenia.

Przewoźnik odpadów musi posiadać dokument przewozowy materiałów niebezpiecznych, który według wymagań ADR powinien zawierać:

1. numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę,
2. klasę do której należy odpad nadawany do przewozu,
3. liczbę sztuk przesyłki,
4. nazwy i adresy nadawcy i odbiorców przewożonych odpadów,

Pojazdy przewożące odpady powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych. Przed przewożeniem odpadów zawierających azbest przyczepa powinna być oczyszczona z wszelkich ostrych i twardych przedmiotów, które mogłyby uszkodzić folię. Przewoźnik powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Odpady należy przewozić w taki sposób, aby nie były one narażone na tarcie, wstrząsy przewracanie się i wypadnięcia podczas jazdy.

Odpady zawierające azbest nie mogą być poddawane odzyskowi i z tego względu jedynym sposobem ich unieszkodliwiania jest składowanie. Zasady składowania tych odpadów regulowane są **ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach**. Szczegółowe przepisy zawarte są w stanowiącym akt wykonawczy do wymienionej ustawy **Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów** (Dz. U. 2009 nr 39 poz. 320). Zgodnie z tym rozporządzeniem odpady zawierające azbest należy deponować na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych mogących przyjmować również inne odpady niebezpieczne oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione są warunki techniczne do bezpiecznego składowania tych odpadów.

Odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej mogą być deponowane na składowiskach urządzonych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed rozsypywaniem. Odpady zawierające azbest powinny być składowane selektywnie, w izolacji od innych, a miejsce składowania musi być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska.

Powierzchnia składowiska odpadów powinna być zabezpieczana przed emisją pyłów poprzez przykrycie folią lub warstwą gruntu każdorazowo po złożeniu odpadów. Składowanie odpadów zawierających azbest powinno być zakończone na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia, a następnie składowisko należy wypełnić ziemią do poziomu terenu. Dno składowiska powinno być usytuowane w odległości nie mniejszej niż jeden metr od maksymalnego poziomu górnego zwierciadła wód podziemnych. Składowisko powinno posiadać ogrodzenie i stały nadzór w okresie eksploatacji. Teren składowiska, którego eksploatacja została zakończona powinien podlegać

okresowej kontroli stanu powierzchni, na której nie dopuszcza się wykonywania wykopów, instalacji podziemnych oraz naziemnych oraz budynków. Zarządzający składowiskiem zobowiązany jest do ewidencjonowania rodzaju i ilości odpadów umieszczonych na składowisku odpadów oraz czasu ich składowania.

Według zapisów **ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz innych ustaw** (Dz. U. Nr 28, poz. 145) odpady zawierające azbest mogą być również unieszkodliwiane w specjalnych urządzeniach przewoźnych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości.

Zgodnie z zapisami *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032*, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań i opinie lekarskie świadczące o znikomej szkodliwości jednorazowego przeprowadzenia demontażu produktów zawierających azbest, planowane jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do usuwania wyrobów zawierających azbest. Program nie precyzuje jednak, kiedy to nastąpi, i jakich podmiotów będzie dotyczyć.

6 Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest

Całkowita powierzchnia pokryć dachowych zawierających azbest na terenie gminy Zalewo 153 386,00 m². w tym

- **Osoby fizyczne 101 379,00 m²** (dane uzyskanie z inwentaryzacji obiektów budowlanych w terenie)
- **Osoby prawne 52 007,00 m²**(dane uzyskane z Bazy Azbestowej na dzień 07.08.2012r.)

Oprócz tego na terenie gminy znajdują się inne wyroby zawierające azbest takie jak:

- **3000 mb=120 000kg – rury azbestowo - cementowe (dane uzyskane od Zakładu Gospodarki Komunalnej w Zalewie Pana Mirosława Stańczyka) Rury azbestowo - cementowe znajdują się w takich miejscowościach jak Jaśkowo, Półwieś, Międzychód oraz Wieprz i Gubławki.**

Całkowita masa pokryć dachowych zawierających azbest na terenie gminy Zalewo (przy założeniu średniej masy 11kg/m²) 1 687 246,00 [kg].

Z uzyskanych informacji od zarządców dróg w rejonie Gminy Zalewo nie stosowano wyrobów zawierających azbest w celu utwardzania dróg lokalnych powiatowych.

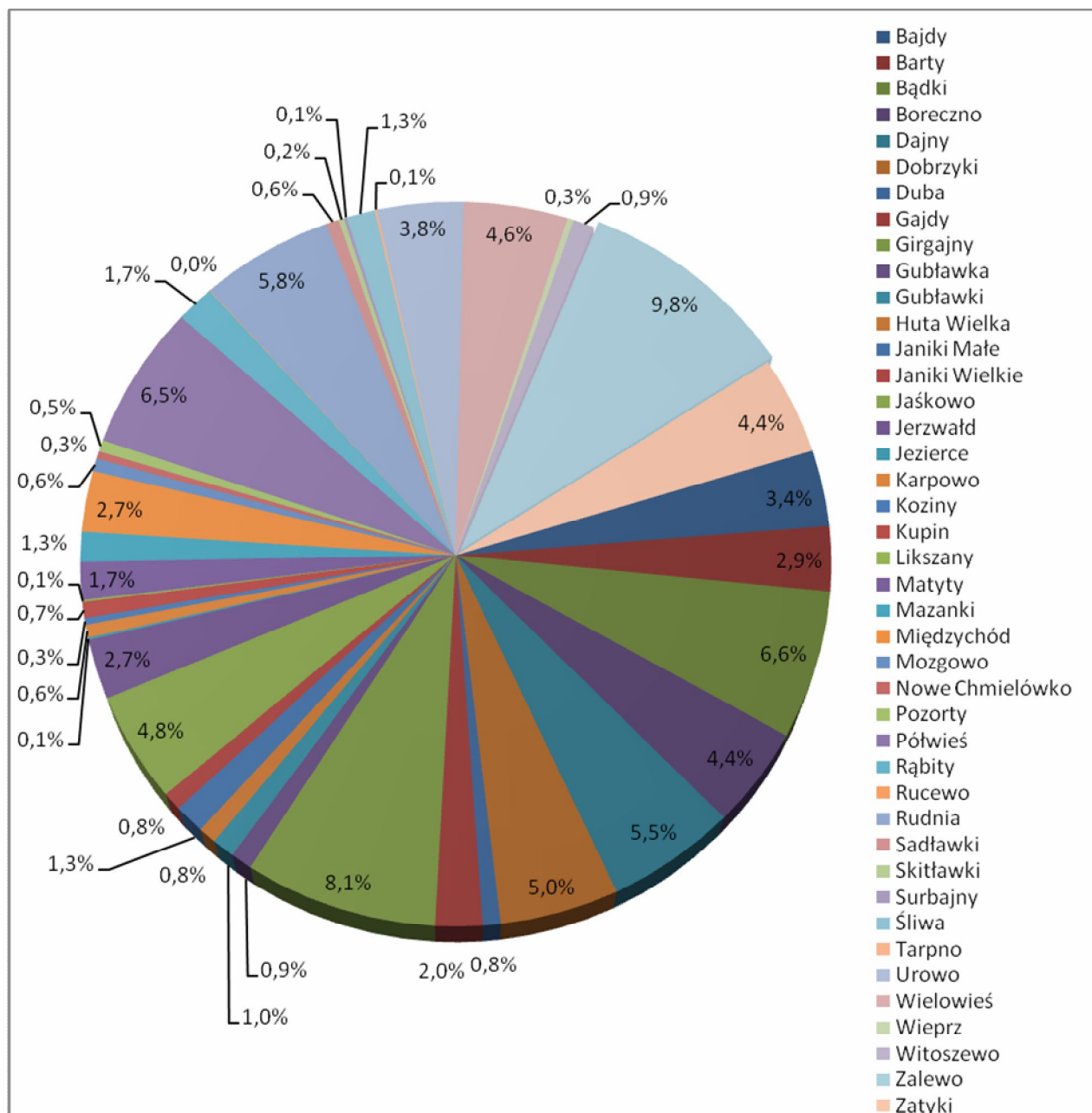
Tab.2 Stan techniczny wyrobów zawierających azbest

Określenie stanu	Ilość	
	kg	%
Stopień pilności I (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)	211 074,47	12,51
Stopień pilności II (ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)	1410 706,38	83,61
Stopień pilności III (ponowna ocena w terminie do 5 lat)	65 465,14	3,88
Ogółem	1 687 246,00	100,0

Rys. 1 Wykres przedstawiający udział wyrobów azbestowych znajdujących się na obszarze gminy w poszczególnych miejscowościach (wartości w Mg.).

Wykres po niżej przedstawia procentowy udział ilości azbestu dla poszczególnych miejscowości.

Rys. 2 Wykres przedstawiający procentowy udział wyrobów azbestowych znajdujących się na obszarze gminy w poszczególnych miejscowościach (wartości w%).

W/w pokrycia dachowe w momencie ich demontażu staną się odpadem o kodzie 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

6.1 Zalecenia

Ogromna większość dachów pokrytych wyrobami zawierającymi azbest w gminie Zalewo jest w stanie surowym (tzn. niezabezpieczone warstwą ochronną). Pokrycia azbestowe znajdują się w większości przypadków na terenie prywatnych posesji; bywają także pozostawiane po zdjęciu z dachów na podwórzach, w ogrodach i na polach. Jak wynika z przeprowadzonej oceny wyroby zawierające azbest znajdujące się w budynkach na terenie gminy Zalewo w większości mają stopień pilności 2 (w przeciągu roku do ponownej oceny określającej czy ich stan się nie pogorszył), oraz 1 (wymaga pilnego usunięcia, lub zabezpieczenia).

W toku inwentaryzacji na terenie gminy nie odkryto tzw. dzikich wysypisk odpadów azbestowo – cementowych, nie uzyskano też od mieszkańców informacji o podwórzach utwardzanych odpadami azbestowo – cementowymi.

W celu przedłużenia użytkowania wyrobów zawierających azbest możliwa jest impregnacja lub pomalowanie. Dotyczy to tylko wyrobów, które są w dobrym stanie technicznym i których powierzchnia jest czysta. Są to mimo wszystko rozwiązania tymczasowe, gdyż jedynie przesuwają w czasie istniejący problem, nie rozwiązując go. Z kolei wyroby znajdujące się wewnątrz obiektów, zwłaszcza wyroby w obiektach systematycznie użytkowanych, należy bezwarunkowo usunąć. Właściciel (zarządca) obiektów i urządzeń budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest powinien dokonać ich przeglądu technicznego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649) wraz z późniejszymi zmianami oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. Nr 8 poz. 31).

7 Kalkulacja finansowa wynikająca z „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”

W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest uzyskano informację od kilku firm posiadających zezwolenie na wytwarzanie tego typu odpadów. Pod uwagę wzięta została cena demontażu azbestu, pakowanie, transport i utylizacja na składowisku. Na terenie kraju istnieje kilkadziesiąt składowisk przyjmujących odpady azbestowe, jednak ze względów ekonomicznych (koszty transportu) wzięto pod uwagę jedyne składowiska znajdujące się w województwie warmińsko-mazurskim.

1. **Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Zawierających Azbest, w miejscowości Półwieś gmina Zalewo**, którego właścicielem jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ostródzie. Całkowita pojemność składowiska wynosi 22 000 m³ natomiast wolna pojemność składowiska to 11 000 m³ (stan w roku 2012).

Właściciel/Zarządca/Inwestor

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. Adres właściciela 14-100 Ostróda, ul. 3-go Maja 8

Telefon stacjonarny 89 646 42 51

Telefon komórkowy 601 619 211

E-mail segregacja@puk-ostroda.pl

Strona www.puk-ostroda.com.pl

2. **Składowisko odpadów w miejscowości Elbląg, gmina Elbląg, którego właścicielem jest Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.**, Elbląg Składowisko jest czynne w ciągłej eksploatacji. Całkowita pojemność składowiska wynosi 1500 m³ natomiast wolna pojemność składowiska to 500 m³ (stan w roku 2012).- Przyjmuje tylko odpady azbestowe z terenu miasta i gminy Elbląg.

Właściciel/Zarządca/Inwestor

Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

Adres właściciela 82-300 Elbląg, ul. Szańcowa 1

Telefon stacjonarny 55 236 12 25

E-mail zuo@elblag.com.pl

Strona www.zuo.home.pl

Koszty usunięcia 1 m² płyt azbestowo-cementowych (demontaż, pakowanie, transport, utylizacja) kształtują się następująco:

1. Firma 1 – 24,00 zł netto
2. Firma 2 – 23,00 zł netto
3. Firma 3 – 25,00 zł netto
4. Firma 4 – 18,00 zł netto

Natomiast koszty utylizacji 1 Mg płyt azbestowo-cementowych na składowisku wynoszą 300,00 zł netto dla osób fizycznych, a 350,00 zł netto dla firm.

Średni koszt usunięcia 1m² płyty cementowo-azbestowej wynosi 22,50 zł netto. Na kwotę tę składa się:

1. demontaż i zapakowanie płyt
2. transport
3. utylizacja na składowisku

Przy utylizacji dużych ilości azbestu cena podlega negocjacji.

Cena demontażu uzależniona jest również od wysokości budynku, gdyż przy zabudowie wysokiej konieczne jest rozstawienie rusztowań, co także wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Przybliżony łączny koszt usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych z zabudowań na terenie gminy wynosi, zatem:

- **153 386,00 m² x 22,50 = 3 451 185,00 zł netto,**
- **Osoby fizyczne 101 379,00 m²x 22,50 =2 281 027,50 zł netto**
- **Osoby prawne 52 007,00 m²x 22,50= 1 170 157,50 zł netto**

Ze względu na skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie gminy, władzom zaleca się pozyskać środki ze źródeł zewnętrznych lub, jeśli pojawią się umożliwiające to regulacje prawne, uwzględnić problem dofinansowania usuwania azbestu w budżecie gminy, by zgodnie z „*Programem oczyszczania kraju z azbestu*” do 31 grudnia 2032 r. całkowicie usunąć azbest z jej terenu.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki badań stanu technicznego i sposobu użytkowania pokrycia dachowego, oraz rodzaj budynku, w jakim jest zastosowane (z przyznaniem absolutnego priorytetu budynkom mieszkalnym).

Urząd gminy obecnie nie dofinansowuje działań związanych z demontażem wyrobów azbestu z budynków mieszkalnych i gospodarskich przez osoby fizyczne.

Od 1 stycznia 2010 r., po likwidacji gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej z budżetu gminy nie mogą być realizowane zadania ochrony środowiska, jeśli ich beneficjentami miałyby być osoby fizyczne. Także przedsiębiorcy nie mogą być beneficjentami tych środków. Urząd Gminy może finansować jedynie te zadania, które wynikają z zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz które mieszczą się w katalogu zadań określonym w art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.); jednocześnie stoi temu na przeszkodzie treść ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), która zakazuje finansowania osób fizycznych z budżetu gminy. Osoby fizyczne mogą uzyskać dofinansowanie za pośrednictwem Urzędu Gminy na likwidację płyt eternitowych, ze środków WFOŚiGW w Olsztynie.

Dla województwa warmińsko - mazurskiego istnieją następujące źródła wsparcia finansowego:

**1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie
ul. Św. Barbary 9, 10-026 Olsztyn, tel. (089) 522-02-00, faks (089) 522-02-09
e-mail: info@wfosigw.olsztyn.pl www.wfosigw.olsztyn.pl**

Pomoc finansowa ze środków Funduszu na przewidziane zadania odbywa się

w formach:

- a. Oprocentowanych pożyczek,
- b. Dotacji, w tym:
 - dopłat do oprocentowania kredytów bankowych,
 - dokonywania częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
 - dopłat do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,
- c. Nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Podstawową formę pomocy finansowej ze środków Funduszu stanowią oprocentowane pożyczki, udzielane na preferencyjnych warunkach. Fundusz może jednak udzielać pomocy finansowej na to samo zadanie w różnych formach, na podstawie oddzielnych umów. Fundusz może również ogłaszać konkursy oraz programy na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które przeprowadza się na podstawie regulaminów uchwalonych przez Zarząd Funduszu. Podmiotami wnioskującymi o przyznanie dofinansowania na realizację zadań mogą być:

- Osoby fizyczne,
- Osoby prawne,
- Jednostki organizacyjne administracji publicznej, nieposiadające osobowości prawnej, na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez właściwe organy administracji,
- Związki celowe osób fizycznych i prawnych.

Dofinansowanie może być przyznane, o ile wnioskodawca wywiązuje się z obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych stanowiących dochody Funduszu, a także gdy wywiązuje się z innych zobowiązań wobec funduszu.

Fundusz udziela pomocy finansowej po przedstawieniu przez wnioskodawcę dokumentów, z których wynika zapewnienie zbilansowania kosztów realizacji zadania. Wypłata pożyczki, dotacji i przekazanie środków odbywa się po przedłożeniu przez beneficjenta dokumentów finansowych, potwierdzających koszty realizacji zadania, i po udokumentowaniu wydatkowania środków własnych w wysokości co najmniej 10% kosztu całkowitego zadania, jeśli ich udział był planowany.

Wysokość dofinansowania w formie **pożyczki** na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym, modernizacyjnym oraz polegającym na zakupie środków trwałych i wyposażenia wynosi do 80%

kosztu całkowitego zadania. Fundusz udziela pożyczek stosując preferencyjne oprocentowanie (3,5% lub mniej). Spłata pożyczki powinna nastąpić w okresie nie dłuższym niż 10 lat. Na wniosek beneficjenta Zarząd może przedłużyć okres spłaty pożyczki maksymalnie o 2 lata.

Fundusz udziela **dotacji** w wysokości:

- Do 50% kosztu całkowitego zadań inwestycyjnych i modernizacyjnych (w tym zakupy inwestycyjne),
- Do 100% kosztów kwalifikowanych proekologicznych zadań nieinwestycyjnych (nie dotyczy usuwania azbestu).

Dopuszcza się przyznanie dotacji przekraczającej powyższe poziomy, w przypadku m. in. zadań realizowanych w ramach programów ogłoszonych przez Fundusz. Podstawową formą przeprowadzenia wyboru zadań przewidzianych do uzyskania dotacji jest konkurs.

Terminy naboru wniosków o dofinansowanie realizacji zadań na kolejny rok ustala Zarząd Funduszu, nie później niż do końca roku poprzedzającego rok składania wniosków

2. Bank Ochrony Środowiska w Olsztynie 10-513 Olsztyn ul. Kopernika 38

Przedmiot kredytowania wymiana powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest, obejmująca roboty demontażowe, transport i unieszkodliwianie odpadu zawierającego azbest, zakup materiałów do wykonania zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych, roboty budowlano-montażowe związane z wykonaniem zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych.

Procedura

Kredyty przeznaczone dla osób fizycznych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, samorządów oraz utworzonych przez nie jednostek organizacyjnych, jednostek posiadających osobowość prawną, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych

Warunki kredytowania

- kwota kredytu: do 80% kosztów realizowanej inwestycji lecz nie więcej niż 2000 zł brutto na 1 tonę odpadu zawierającego azbest
- okres kredytowania: do 5 lat
- okres karencji: do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytowej
- okres realizacji zadania: do 12 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji Kredytobiorcy
- oprocentowanie: zmienne, 0,5 WIBOR 3M + 2 p.p.
- prowizja przygotowawcza: 1% kwoty przyznanego kredytu.

2. Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Fundusze te zostaną przeznaczone na tzw. projekty miękkie, polegające głównie na podnoszeniu świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Główne cele Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014 obejmują przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy Państwami-Darczyńcami a Państwem-Beneficjentem poprzez przyznawanie pomocy finansowej w następujących obszarach priorytetowych.

- (a) Ochrona i zarządzanie środowiskiem;
- (b) Zmiany klimatyczne i odnawialne źródła energii;
- (c) Społeczeństwo obywatelskie;
- (d) Rozwój społeczny i zasobów ludzkich, oraz
- (e) Ochrona dziedzictwa kulturowego.

Badania naukowe mogą kwalifikować się do wsparcia finansowego w zakresie, w jakim ukierunkowane są na jeden lub więcej obszarów priorytetowych. Dokładne wytyczne podane są na stronie www.eog.gov.pl.

Odbiorcy wsparcia:

Wnioskodawcami mogą być podmioty prywatne czy też publiczne, komercyjne bądź niekomercyjne, oraz organizacje pozarządowe ustanowione jako podmiot prawny w Polsce, jak również organizacje międzyrządowe działające w Polsce. Szczegółowe zasady kwalifikowalności zostaną określone w programach operacyjnych dla poszczególnych obszarów wsparcia.

Obszar programowy: Monitoring środowiska oraz zintegrowane planowanie i kontrola.

Program: Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych.

Rezultaty:

- Wzmocnienie potencjału władz, w zakresie których znajdują się kompetencje dot. środowiska w relacji do zintegrowanego planowania i kontroli,
- Pełniejsze informacje na temat wpływu, stanu i tendencji w zakresie ochrony środowiska,
- Zwiększona świadomość na temat monitorowania środowiska oraz zintegrowanego planowania i kontroli oraz edukacja w tym zakresie.

Operator Programu: Ministerstwo Środowiska z pomocą Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Partner programu z krajów darczyńców: Norweska Agencja ds. Klimatu i Zanieczyszczeń (KLIF)
Projekt(y) pre-definiowane:

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zalewo

1. Wzmocnienie systemu oceny jakości powietrza w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie (Norweski Instytut Badań Powietrza (NILU)),
2. Wzmocnienie potencjału technicznego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska poprzez zakup urządzeń pomiarowych, sprzętu laboratoryjnego i narzędzi informatycznych (Norweski Instytut Badań Powietrza (NILU)),
3. Monitorowanie efektów realizacji projektu PL100 "Wzrost efektywności działalności Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na podstawie doświadczeń norweskich" (Norweska Agencja ds. Klimatu i Zanieczyszczeń (KLIF)),
4. Model bazy danych przestrzennych dotyczących środowiska przyrodniczego wraz z systemem zarządzania w aspekcie kartograficznych opracowań tematycznych (Główny Urząd Geodezji i Kartografii i Norweski Urząd ds. Kartografii (Norwegian Mapping Authority)).

7.1 Analiza SWOT(Słabe, Mocne strony, Szanse i Zagrożenia) wynikające z realizacji programu usuwania wyrobów azbestowych

Słabe	Mocne
<ul style="list-style-type: none">• Trudna sytuacja finansowa mieszkańców , powodująca niechęć do indywidualnego sfinansowania usunięcia unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest• Duża ilość wyrobów azbestowych na terenach po byłych PGR• Stosunkowo duża powierzchnia gminy, co zwiększa koszty transportu odpadów na składowisko	<ul style="list-style-type: none">• Duża świadomość społeczna w zakresie szkodliwości azbestu• Duże zainteresowanie społeczeństwa w kwestii wsparcia finansowego przy utylizacji i demontażu płyt eternitowych• Stosunkowo mała powierzchnia gminy, co sprzyja optymalizacji kosztów transportu odpadów na składowisko• Duża ilość powierzchni dachowych w dobrym stanie za rok polegających kolejnej kontroli (stopień pilności 2)• Możliwość finansowanie procesu usuwania ze środków WFOŚ i BOŚ• Małe koszty wynikające z transportu odpadów na składowisko
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• Duże zainteresowanie mieszkańców możliwością ewentualnego dofinansowania usunięcia azbestu• Duża ilość firmy zajmująca się profesjonalnie utylizacją i demontażem płyt eternitowych, co sprzyja dużej konkurencyjności• Podejmowanie przez gminę działań zmierzających do usunięcia azbestu (gotowość udzielania pomocy finansowej dla mieszkańców)• W Gminie znajduje się składowisko odpadów	<ul style="list-style-type: none">• Trudności w zmobilizowaniu przedsiębiorców do wypełniania i przekazywania ankiet dotyczących azbestu;• Znaczna ilość zinwentaryzowanych wyrobów w skali gminy, co wiąże się z koniecznością poniesienia wysokich kosztów ich usunięcia i unieszkodliwienia w kwocie 3 451 185,00 zł

8 Ustalenie polityki, celów i zadań

Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest doprowadzenie do usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Zalewo, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel wypełnione zostanie zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Gmina zakłada usunięcie całej ilości azbestu zgodnie z obowiązującym planem. W związku z tym „Program...” zakłada realizację szeregu zadań.

Wyznaczoną politykę usuwania wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić według harmonogramów, wyszczególnionych w kolejnych rozdziałach. W celu zapewnienia logicznej spójności prowadzonych działań w „Programie...” wyznaczone zostały ustalenia długoterminowego programu (lata 2012 – 2032, tj. okres 21 lat) oraz przyjęto zadania krótkoterminowe (lata 2012 – 2016, tj. okres 5 lat).

W harmonogramach uwzględniono kolejność wykonywania oraz wskazano odpowiedzialność jednostek, podmiotów za wykonywanie poszczególnych zadań.

„Program...” zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została przeprowadzona.
2. Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu.
3. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
4. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
5. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
6. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych.
7. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
8. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu gminy na realizację Programu.

9. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
10. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
11. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
12. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

9 Ustalenie długoterminowego programu strategicznego

9.1 Cele długoterminowe

Cele długoterminowe obejmują działania związane z gospodarką odpadami, które realizowane będą do roku 2032. W ramach realizacji tych celów gmina Zalewo planuje:

1. wdrożenie systemu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu na składowisko odpadów niebezpiecznych;
2. oczyszczenie terenów z odpadów azbestowych;
3. wyeliminowanie i unieszkodliwienie ich poprzez deponowanie odpadów zawierających azbest na bezpiecznych składowiskach odpadów azbestowych;
4. prowadzenie monitoringu realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

9.2 Działania

Na lata 2012 – 2032 wyznacza się następujący plan działań, który pozwoli na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

1. Wykonanie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Zalewo– termin 27.07.2012
2. Opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Zalewo– termin 08.08.2012
3. Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest - 2012 – 2032
4. Realizacja „Programu...”, sukcesywne usuwanie eternitu - 2012 – 2032

5. Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu Gospodarki Odpadami gminy Zalewo wraz z niezbędnymi aktualizacjami „Programu...” i inwentaryzacji wyrobów azbestowych, (co pięć lat) – 2012 - 2032

10 Ustalenie krótkoterminowego planu działań dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”

10.1 Cele krótkoterminowe

Cele krótkoterminowe obejmują działania związane z gospodarką odpadami, które realizowane będą w latach 2012 – 2016. W ramach realizacji tych celów dla gminy Zalewo przyjęto następujące cele:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została przeprowadzona;
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
3. Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
4. Usuwanie wyrobów zawierających azbest;
5. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych;
6. Transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest;
7. Monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

10.2 Działania

Dla gminy Zalewo na lata 2012 – 2016 wyznacza się następujący plan działań, który pozwoli na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

Działanie 1 - Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu

Rola samorządu – Pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

Termin – rozpoczęcie 2013 – 2014, kontynuacja w latach kolejnych

W pierwszym terminie zostaną podjęte działania na uzyskanie środków na utylizację i demontaż wyrobów azbestowych od osób fizycznych w 1 stopniu pilności. Będzie to kwota 431 743 zł netto.

Działanie 2 - Zorganizowanie spotkania z mieszkańcami, którzy wedle inwentaryzacji posiadają wyroby zawierające azbest, przekazanie informacji o możliwościach dofinansowania usunięcia azbestu oraz o trybie otrzymania dotacji

Rola samorządu - Informacja o spotkaniu, jego zorganizowanie i przeprowadzenie

Termin – wiosna-lato 2013

Działanie 3 - Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu

Rola samorządu - Pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

Termin – 2013-2016

Działanie 4 - Usuwanie wyrobów zawierających azbest:

– usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej, budynków komunalnych i innych będących własnością gminy

Termin - 2013-2016

Działanie 5 - Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest

Rola samorządu - Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, wpływu azbestu na organizm ludzki

Termin - 2013-2016

Działanie 6 – Aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, oraz aktualizacja inwentaryzacji, opracowanie nowego planu działań krótkoterminowych na lata 2017 - 2020

Termin - 2016

10.3 Wytyczne do programu edukacji społeczeństwa w zakresie usuwania wyrobów i gospodarki odpadami zawierającymi azbest

Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem złożonym i długotrwałym ze względu na dużą ilość i różnorodność stosowanych wyrobów, a także wysokość niezbędnych nakładów finansowych na usuwanie tych wyrobów. Szacuje się, że do przeprowadzenia tego procesu niezbędny będzie okres – około 20-tu lat. Tak rozległe w przestrzeni i czasie zadanie wymaga określonej strategii postępowania. Niezbędnym jest więc systematyczne rozpowszechnianie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest. W tym celu istotnym jest przyjęcie następujących celów edukacyjnych:

1. Opracowanie metod edukacji społeczeństwa wiejskiego;
2. Współpraca na płaszczyźnie edukacyjnej z zainteresowanymi osobami prawnymi i fizycznymi (np. stowarzyszeniami);
3. Edukacja w zakresie możliwości skutecznego pozyskiwania środków na usuwanie azbestu;
4. Zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów zawierających azbest przy wypełnianiu „arkusza oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania...”;
5. Działania edukacyjno – informacyjne skierowane do mieszkańców o skutkach dla zdrowia i środowiska narażenia na azbest i obowiązku sukcesywnego usuwania go przez właścicieli nieruchomości.

11 Analiza oddziaływania „Programu usuwania wyrobów azbestowych” na środowisko

Potrzeba opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Zalewo została podyktowana koniecznością wsparcia działań polegających na likwidacji, znajdujących się na terenie gminy, znacznych ilości wyrobów zawierających azbest. Należy mieć na uwadze fakt, że, pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu, będzie on elementem struktury wielu obiektów jeszcze przez wieloletnia. Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu, a także w istotny sposób zwiększy ilość unieszkodliwianych zgodnie z prawem odpadów azbestowych.

12 Wdrożenie dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”

Wdrożenie programu usuwania wyrobów zawierających azbest jest etapem istotnym z punktu widzenia, czy plan pozostanie dokumentem, jakim był w momencie opracowywania czy też będzie realizowany zgodnie z przyjętym harmonogramem działań i czy będzie dokumentem „żywym”, aktualizowanym w zależności od warunków jego realizacji. Wdrożenie planu powinno być spójne z innymi działaniami gminy w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, a w szczególności z :

1. Gminnym programem ochrony środowiska,
2. Gminnym planem gospodarki odpadami, jak również w powiązaniu z:
3. „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”,
4. Wojewódzkim i powiatowym programem usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest

Zasadami wdrażania planu są:

1. Zasada odpowiedzialności za wdrożenie planu – tj. wybór osoby lub jednostki odpowiedzialnej za realizację planu;
2. Zasada spójności z programami i planami na poziomie kraju, województwa, powiatu,
3. Zasada uaktualniania planu,
4. Zasada współpracy w realizacji planu zarówno z organami szczebla publicznego i prywatnego,
5. Zasada ciągłej edukacji ekologicznej i dostępu do informacji w zakresie realizacji planu społeczeństwa i bezpośrednich uczestników w realizacji planu.

13 Sposób monitoringu i oceny wdrażania „Programu usuwania wyrobów azbestowych”

Program usuwania azbestu powinien być uważany za „żywy” dokument podlegający aktualizacji. Wynika z obowiązku właścicieli, zarządców i Użytkowników przedkładania corocznych informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania. Również konieczność aktualizacji planu powinna wynikać ze sporządzenia przez właściciela, zarządcę lub użytkownika wyrobów zawierających azbest tj. sporządzenia oceny po 5 latach lub po roku, w zależności od stanu technicznego wyrobów.

Lista wskaźników zaproponowanych do oceny wdrażania planu powinna być przedmiotem aktualizacji, co do ich liczby i rodzajów, w zależności od danych zebranych w trakcie realizacji planu.

A. Wskaźniki efektywności realizacji „Programu usuwania wyrobów azbestowych” i zmiany presji na środowisko

1. Ilość zdjętej zabudowy „eternitowej” – wytworzonych odpadów niebezpiecznych - Mg/rok
2. Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - Mg/rok
3. Ilość odpadów składowanych na składowiskach - Mg/rok
4. Stopień usunięcia wyrobów azbestowych - % usuniętych odpadów, w odniesieniu do wyników inwentaryzacji z roku 2012
5. Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację „Programu...” w danym roku - %

B. Wskaźniki świadomości społecznej

1. Liczba i jakość i skuteczność wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno-informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest - ilość/opis

2. Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką azbestową - ilość/opis
3. Ilość i jakość interwencji zgłoszonych przez mieszkańców - ilość/opis
4. Szkolenie kadry administracyjnej jednostek samorządowych w zakresie problematyki azbestowej - ilość/opis
5. Inicjatywy społeczności lokalnej w zakresie problematyki azbestowej - ilość/opis
6. Interwencje podejmowane przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Sanitarna, jednostki gminy) - ilość/opis

Załącznik nr 1 do „Programu...”: Zbiornicze zestawienie wyrobów azbestowych na terenie gminy Zalewo

<i>lp.</i>	<i>miejsowość</i>	<i>ulica</i>	<i>numer</i>	<i>nr obrębu</i>	<i>nr działki</i>	<i>wykorzystujący</i>	<i>rodzaj zabudowy</i>	<i>ilość wyrobów (m²)</i>	<i>stopień pilności</i>	<i>Ilość w (Kg)</i>
1	BAJDY		1	1	46/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850
2	BAJDY		2	1	42	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
3	BAJDY		3	1	40	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	665	II	7315
4	BAJDY		12	1	60/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	672	II	7392
5	BAJDY		18	1	64	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	630	II	6930
6	BAJDY		17	1	75/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	294	I	3234
7	BAJDY		22	1	83/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
8	BAJDY		21	1	5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	70	II	770
9	BAJDY		27	1	176/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
10	BAJDY		28	1	186/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
11	BAJDY		16	1	72/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
12	BAJDY		7	1	19	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	392	II	4312
13	BAJDY		8	1	53	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	739	II	8129
14	BAJDY		9	1	55/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	III	1232
15	BAJDY		36	1	377	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
16	BARTY		10	2	126	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	392	III	4312

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zalewo

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

17	BARTY		10	2	126	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	490	II	5390
18	BARTY		9	2	124/9	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
19	BARTY		12	2	43	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	370	III	4070
20	BARTY		17	2	131/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	III	1232
21	BARTY		17	2	131/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	42	II	462
22	BARTY		19	2	132/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
23	BARTY		21	2	48/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
24	BARTY		24	2	58/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
25	BARTY		20	2	133	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
26	BARTY		26	2	137/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
27	BARTY			2		GMINA ZALEWO	inny budynek	22	II	242
28	BARTY		24	2	58/3	GMINA ZALEWO	budynek gospodarczy	269	II	2959
29	BARTY		27		141/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
30	BARTY		8	2	12/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	517	II	5687
31	BARTY		5	2	118/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
32	BARTY		4	2	117/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	448	II	4928
33	BARTY		7	2	120	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
34	BARTY		3	2			budynek gospodarczy	252	II	2772
35	BĄDKI		10/3	2		osoba fizyczna	budynek gospodarczy	73	II	803

36	BĄDKI		2			osoba fizyczna	budynek gospodarczy	4200	II	46200
37	BĄDKI	6	2	181/36	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	210	I	2310	
38	BĄDKI	8	2	179/23	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	126	I	1386	
39	BĄDKI	5	2	181/33	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848	
40	BĄDKI	3	2	181/27	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	336	I	3696	
41	BORECZNO	4	3	88/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	134	II	1474	
42	BORECZNO	5	3	78/4	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848	
43	BORECZNO	5	3	78/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	126	II	1386	
44	BORECZNO	11	3	81/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	2016	II	22176	
45	BORECZNO	20	3	100/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	686	II	7546	
46	BORECZNO	26	3	114/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924	
47	BORECZNO	22C	3	125	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	454	II	4994	
48	BORECZNO	37	3	118	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	224	I	2464	
49	BORECZNO	39	3	119	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080	
50	BORECZNO	41	3	120/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620	
51	BORECZNO	44	3	165	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	157	II	1727	
52	BORECZNO	45	3	127/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696	
53	BORECZNO	47	3	129	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	II	2222	
54	BORECZNO	51	3	134/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850	

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

55	BORECZNO		51	3	134/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	84	I	924
56	BORECZNO		45	3	127/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620
57	BORECZNO		45	3	127/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	84	I	924
58	BORECZNO		36	3	146	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	328	II	3608
59	BORECZNO		40	3	144/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	448	II	4928
60	BORECZNO		21	3	69/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
61	DAJNY		7	1	328/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
62	DAJNY		5	1	315/25	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	392	I	4312
63	Dajny		1	1	331/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	5880	II	64680
64	DOBRZYKI		3	4	58/7	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	576	II	6336
65	DOBRZYKI		6	4	88	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	70	II	770
66	DOBRZYKI		5	4	58/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	378	I	4158
67	DOBRZYKI		7	4	56/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	I	3080
68	DOBRZYKI		9	4	54/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	288	I	3168
69	DOBRZYKI		9	4	54/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
70	DOBRZYKI		10	4	52/7	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	196	III	2156
71	DOBRZYKI		11	4	52/7	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	2100	II	23100
72	DOBRZYKI		16	4	80/1	STAROSTA IŁAWSKI	budynek mieszkalny	210	III	2310
73	DOBRZYKI		16	4	80/1	STAROSTA IŁAWSKI	budynek gospodarczy	420	II	4620

74	DOBRZYKI		17	4	135	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	III	2310
75	DOBRZYKI		15	4	81	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	I	4620
76	DOBRZYKI		20	4	78	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	101	II	1111
77	DOBRZYKI		20	4	78	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	840	II	9240
78	DOBRZYKI		52	4	32/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	III	1848
79	DOBRZYKI		57	4	152	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620
80	DOBRZYKI		58	4	151/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	105	II	1155
81	DOBRZYKI		40	4	38/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	I	1232
82	DOBRZYKI		40	4	38/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
83	DOBRZYKI		61	4	164/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	252	I	2772
84	DOBRZYKI		61	4	164/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	588	II	6468
85	DUBA		6	5	34	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
86	DUBA		6	5	34	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
87	DUBA		8	5	35/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
88	DUBA		8	5	35/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	126	II	1386
89	DUBA		14	5	11	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
90	DUBA		9	5	50/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
91	DUBA		10	5	15/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	101	II	1111
92	GAJDY		1	6	11	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	196	II	2156

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

93	GAJDY		3	6	15	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	127	II	1397
94	GAJDY		4	6	16	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620
95	GAJDY		9	6	26/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	II	1232
96	GAJDY		10	6	2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
97	GAJDY		10	6	2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
98	GAJDY		14	6	71	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850
99	GAJDY		17	6	76	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
100	GAJDY		19	6	87	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	70	II	770
101	GAJDY		19A	6	105	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	735	II	8085
102	GAJDY		20	6	104/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
103	GAJDY		21	6	103/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
104	GAJDY		24	6	50/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
105	GAJDY		25	6	99/4	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
106	GIRGAJNY		1	16	222/24	ANR	budynek gospodarczy	4800	II	52800
107	GIRGAJNY		5	16	201	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	269	III	2959
108	GIRGAJNY		5	16	201/71	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
109	GIRGAJNY		10	16	201/135	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	504	I	5544
110	GIRGAJNY		14	16	201/87	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
111	GIRGAJNY		1	16	222/24	ANR	budynek mieszkalny	274	II	3014

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

112	GUBŁAWKI			22		PGR	budynek gospodarczy	980	II	10780
113	GUBŁAWKI		8	22	135/13	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
114	GUBŁAWKI		1	22	126/8	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
115	GUBŁAWKI		5	22	126/10	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
116	GUBŁAWKI		6	22	135/14	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	118	I	1298
117	GUBŁAWKI		7	22	80/1		budynek mieszkalny	168	I	1848
118	HUTA WIELKA		1	7	18/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	II	2222
119	HUTA WIELKA		3	7	19/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
120	HUTA WIELKA		4	7	11/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
121	HUTA WIELKA		11	7	32	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
122	HUTA WIELKA		9	7	34	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	258	II	2838
123	HUTA WIELKA		5	7	36/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
124	JANIKI MAŁE		11	8	67/6	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
125	JANIKI MAŁE		8	8	61	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
126	JANIKI MAŁE		20	8	112/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	1400	II	15400
127	JANIKI MAŁE		12	8	72/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
128	JANIKI MAŁE		13	8	73/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
129	JANIKI MAŁE		14	8	14	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
130	JANIKI WIELKIE		38	9	41	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zalewo

131	JANIKI WIELKIE		33	9	33/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	67	II	737
132	JANIKI WIELKIE		32	9	30	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	346	I	3806
133	JANIKI WIELKIE		30	9	15/6	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
134	JANIKI WIELKIE		21	9	8/11	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620
135	JAŚKOWO		2	21	312/52,53,5 4,55	osoby fizyczne	budynek mieszkalny	168	II	1848
136	JAŚKOWO		2	21	312/52,53,5 4,55o	osoby fizyczne	budynek gospodarczy	210	II	2310
137	JAŚKOWO		11	21	314/50	GOSPODARSTWO ROLNE JAŚKOWO	budynek gospodarczy	1680	II	18480
138	JAŚKOWO		2/2	21	312/54	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	420	I	4620
139	JAŚKOWO		10	21	312/49	osoby fizyczne	budynek mieszkalny	420	I	4620
140	JAŚKOWO		8	21	312/17	osoby fizyczne	budynek mieszkalny	358	I	3938
141	JAŚKOWO		8	21	312/17	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	67	II	737
142	JAŚKOWO		12	21	321/16	osoby fizyczne	budynek mieszkalny	210	I	2310
143	JAŚKOWO		10	21	312/49	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
144	JAŚKOWO		15	21	321/6	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
145	JAŚKOWO			21		OSP JAŚKOWO	budynek gospodarczy	140	II	1540
146	JERZWAŁD		4A	10	281	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
147	JERZWAŁD		1	10	273/59	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

148	JERZWAŁD		1	10	273/59	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
149	JERZWAŁD		2	10	276/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	34	II	374
150	JERZWAŁD		66	10	19419	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	I	1232
151	JERZWAŁD		71	10	64	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	III	1848
152	JERZWAŁD		72	10	526	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
153	JERZWAŁD		73	10	543	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
154	JERZWAŁD		75	10	539	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	450	II	4950
155	JERZWAŁD		80	10	64/6	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	101	II	1111
156	JERZWAŁD		82	10	517	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	605	II	6655
157	JERZWAŁD		78	10	516	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	56	II	616
158	JERZWAŁD		78	10	516	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	I	1232
159	JERZWAŁD		38B	10	143/7	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	134	II	1474
160	JERZWAŁD		38D	10	143/9	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
161	JERZWAŁD		42	10	98	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	II	1232
162	JERZWAŁD		59	10	68/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	II	1232
163	JERZWAŁD		54	10	3064/8	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
164	JERZWAŁD		22	10	175	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	210	II	2310
165	JERZWAŁD		26	10	25812	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
166	JERZWAŁD		29	10	70/25	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

167	JERZWAŁD		36	10	158/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
168	JERZWAŁD		37	10	70/27	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
169	JERZWAŁD		12	10	180	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	252	II	2772
170	KARPOWO		3	11	16/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
171	KARPOWO		3	11	16/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620
172	KARPOWO		7	11	58	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
173	KARPOWO		25	11	90	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
174	KOZINY		2	4	222/4	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	III	1232
175	KOZINY		2	4	222/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
176	KOZINY		6	4	212/4	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	III	2222
177	KUPIN		4	12	67/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	252	II	2772
178	KUPIN			12		GMINA ZALEWO	inny budynek	28	I	308
179	KUPIN		25A	12	118	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	II	1232
180	KUPIN		13	12		GMINA ZALEWO	inny budynek	50	II	550
181	KUPIN		6A	12	63	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	III	2772
182	KUPIN		9B	12	55	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
183	KUPIN		3A	12	170	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850
184	LIKASZNY		3	10	492/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
185	MATYTY		1	13	20/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

186	MATYTY		17	13	45/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	370	II	4070
187	MATYTY		16	13	187	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	144	II	1584
188	MATYTY		14	13	69	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	560	II	6160
189	MATYTY		12	13	80	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
190	MATYTY		6	13	128/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
191	MATYTY		6	13	128/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	560	II	6160
192	MATYTY		2B	13	60	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	118	I	1298
193	MAZANKI		29	14	32/4	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
194	MAZANKI		21	14	31	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	525	II	5775
195	MAZANKI		20	14	30	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	560	II	6160
196	MAZANKI		18	14	28/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	II	1232
197	MAZANKI		16	14	118	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
198	MAZANKI		12	14	116/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	II	1232
199	MAZANKI		10	14	115/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
200	MAZANKI		8	14	11	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
201	MAZANKI		9	14	114/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	II	1232
202	MIĘDZYCHÓD		4	19	188/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	34	II	374
203	MIĘDZYCHÓD		5	19	181/6	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	67	II	737

204	MIĘDZYCHÓD		10	19	188/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	25	II	275
205	MOZGOWO		6	15	6	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	560	II	6160
206	MOZGOWO		7	15	4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
207	MOZGOWO		5	15	4/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
208	MURAWKI		21	20	377/8	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	315	II	3465
209	MURAWKI		19	20	323/29	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	353	II	3883
210	MURAWKI		20	20	378/4	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	III	1540
211	MURAWKI		17	20	19/11	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
212	MURAWKI		16	20	88	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
213	MURAWKI		7	20	329/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	358	II	3938
214	MURAWKI		7	20	329/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	728	II	8008
215	MURAWKI		6	20	63/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	235	II	2585
216	MURAWKI		12	20	64	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	II	1540
217	MURAWKI		12	20	64	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
218	MURAWKI		8	20	66/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	42	I	462
219	MURAWKI		8	20	66/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	118	II	1298
220	NOWE CHMIELÓWKO		1	20	3021/1	INFOCOMP Sp. z o.o.	budynek gospodarczy	560	II	6160
221	POZORTY		11	16	18	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	III	2772
222	POZORTY		10	16	13/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	202	II	2222

223	POZORTY		6	16	30		budynek gospodarczy	392	II	4312
224	PÓŁWIEŚ		9	17	129/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	101	II	1111
225	PÓŁWIEŚ		10	17	33/6	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	101	II	1111
226	PÓŁWIEŚ		11	17	32	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
227	PÓŁWIEŚ		13	17	31/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
228	PÓŁWIEŚ		18A	17	123	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
229	PÓŁWIEŚ		21	17	121/7	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
230	PÓŁWIEŚ		23	17	116/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
231	PÓŁWIEŚ		50	17	3/44, 3/74	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	420	I	4620
232	PÓŁWIEŚ		50	17	3/74	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	4200	II	46200
233	PÓŁWIEŚ		48	17	3/52	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	336	I	3696
234	PÓŁWIEŚ		48	17	3/52	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
235	PÓŁWIEŚ		52/2	17	3/73	osoba fizyczna	budynek mieszkalny			
236	PÓŁWIEŚ		51/2	17	3/43	osoba fizyczna	budynek mieszkalny			
237	PÓŁWIEŚ		25	17	108/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
238	PÓŁWIEŚ		26	17	18	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
239	PÓŁWIEŚ		29	17	115/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
240	PÓŁWIEŚ		43	17	132	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	202	II	2222
241	PÓŁWIEŚ		47	17	131/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	302	I	3322
242	PÓŁWIEŚ		30	17	171	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	392	II	4312

243	PÓŁWIEŚ		39	17	162	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
244	PÓŁWIEŚ		35	17	139	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	101	III	11
245	RĄBITY		11/1	4	320/21	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	336	I	3696
246	RĄBITY		11/1	4	320/21	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	34	II	374
247	RĄBITY			4	320	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	896	II	9856
248	RĄBITY		4	4	320/17	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	25	II	275
249	RĄBITY		6	4	320/19	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
250	RUCEWO		10	10	392/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
251	RUDNIA		2	4	292/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
252	RUDNIA		1	4	292/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	420	I	4620
253	RUDNIA			4		PGR	budynek gospodarczy	4200	II	46200
254	SADŁAWKI		9	1	330/30	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	353	I	3883
255	SADŁAWKI		4/2	1	331/7	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	34	II	374
256	SKITŁAWKI		2	19	142/8	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	252	II	2772
257	SKITŁAWKI		2	19	142/8	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	III	1540
258	SURBAJNY		9A	18	49/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
259	ŚLIWA		21	19	5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
260	ŚLIWA		28	19	26/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
261	ŚLIWA		23	19	131/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696

262	ŚLIWA		12	19	87	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	III	3080
263	ŚLIWA		9	19	3233	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	252	II	2772
264	ŚLIWA		11	19	12	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	210	I	2310
265	ŚLIWA		38	19	107	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
266	ŚLIWA		36	19	107	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
267	TARPNÓ		1	16	62/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
268	UROWO		10	20	69/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
269	UROWO		9	20	396/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	196	I	2156
270	UROWO		9	20	396/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	700	II	7700
271	UROWO		23	20	175/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
272	UROWO		14	20	177/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	III	1540
273	UROWO		16	20	171	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
274	UROWO		21	20	172/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	605	II	6655
275	UROWO		12	20	73	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850
276	UROWO		8	20	56	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	840	II	9240
277	UROWO		6	20	310	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
278	UROWO		7	20	394	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
279	UROWO		28	20	126	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
280	WIELOWIEŚ		8	21	102/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848

281	WIELOWIEŚ		16	21	106/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	II	4620
282	WIELOWIEŚ		9	21	27/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy			
283	WIELOWIEŚ		4	21	21/7	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
284	WIELOWIEŚ		2	21	3/47	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	437	II	4807
285	WIELOWIEŚ		11	21		osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
286	WIELOWIEŚ		19	21	33/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	420	I	4620
287	WIELOWIEŚ		21B	21	34/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
288	WIELOWIEŚ		25	21	36/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
289	WIELOWIEŚ		31	21	41	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
290	WIELOWIEŚ		22	21	110/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
291	WIELOWIEŚ		22	21	110/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	560	II	6160
292	WIELOWIEŚ		22A	21	110/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	420	I	4620
293	WIELOWIEŚ		24	21	112/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	336	II	3696
294	WIELOWIEŚ		24	21	112/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
295	WIELOWIEŚ		39	21	46/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	504	II	5544
296	WIELOWIEŚ		37	21	45/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	I	2222
297	WIELOWIEŚ		41	21	262	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	672	II	7392
298	WIELOWIEŚ		28	21	114/4	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
299	WIELOWIEŚ		49	21	58	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

300	WIELOWIEŚ		32	21	197	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850
301	WIELOWIEŚ		36	21	266/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	202	II	2222
302	WIELOWIEŚ		40	21	152	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	252	I	2772
303	WIELOWIEŚ		40	21	152	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
304	WIELOWIEŚ		46	21	143	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	350	II	3850
305	WIELOWIEŚ		46	21	143	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	67	I	737
306	WIEPRZ		21	22	59/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	126	II	1386
307	WIEPRZ		8	22	62/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	112	I	1232
308	WIEPRZ		24	22	87/5	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	II	2310
309	WITOSZEWO		3	23	7/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	III	1848
310	WITOSZEWO		4	23	56	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
311	WITOSZEWO		6	23	1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	98	II	1078
312	WITOSZEWO		7	23	2/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	179	II	1969
313	WITOSZEWO		11	23	49	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	302	II	3322
314	WITOSZEWO		20	23	17	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	I	1540
315	WITOSZEWO		25	23	24/7	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	280	II	3080
316	WITOSZEWO		15	23	33/3	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	III	1540
317	WITOSZEWO		15	23	33/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	140	II	1540
318	Zalewo	RYBACKA	1	2	180/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	560	II	6160
319	Zalewo	RYBACKA	5	2	177	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	224	II	2464

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zalewo

320	Zalewo	KWIATOWA	2A	2	206	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	126	II	1386
321	Zalewo	KWIATOWA	10	2	201	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
322	Zalewo	KWIATOWA	1	2	219	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	98	II	1078
323	Zalewo	KWIATOWA	30	2	190	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	I	550
324	Zalewo	KWIATOWA	3	2	220	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
325	Zalewo	KWIATOWA	1	2	219	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
326	Zalewo	RÓŻANA	4	2	255	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	34	II	374
327	Zalewo	RÓŻANA	8	2	258	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
328	Zalewo	KRÓTKA	4	2	260	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	112	II	1232
329	Zalewo	KRÓTKA	6	2	261	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
330	Zalewo	KRÓTKA	5	2	273	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
331	Zalewo	MORWOWA	9	2	268	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
332	Zalewo	NISKA	6	2	233	osoba fizyczna	budynek mieszkalny			
333	Zalewo	KRAKOWSKA	4	2	159/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
334	Zalewo	MICKIEWICZA	1A	2	282	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	294	II	3234
335	Zalewo	TRAUGUTTA	13A/1	2	122/3	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848
336	Zalewo	OGRODOWA	6	2	113	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	25	II	275
337	Zalewo	SIENKIEWICZA	10	2	79	osoba fizyczna	budynek mieszkalny			

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

338	Zalewo	SIENKIEWICZA	10	2	79	osoba fizyczna	budynek gospodarczy			
339	Zalewo	SIENKIEWICZA	13	2	11	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	I	550
340	Zalewo	SIENKIEWICZA	15	2	7/2	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	I	2464
341	Zalewo	SIENKIEWICZA	16	2	74	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	210	I	2310
342	Zalewo	SIENKIEWICZA	22	1	177/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	490	I	5390
343	Zalewo	PIASKOWA	8	1	63	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	134	I	1474
344	Zalewo	KOLEJOWA	32	1	162	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	50	II	550
345	Zalewo	KOLEJOWA	48	1	156	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	50	II	550
346	Zalewo	ELBLĄSKA	4	1	147/1	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	224	II	2464
347	Zalewo	TARTACZNA	1A	1	193/2	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	II	2222
348	Zalewo	JESIONOWA	3	1	145/1	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	II	2222
349	Zalewo	JESIONOWA	7	1	134	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	202	II	2222
350	Zalewo	AKACJOWA	17	1	109	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	II	1540
351	Zalewo	AKACJOWA	21	1	107	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	196	II	2156
352	Zalewo	DŁUGA	16	1	55	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	II	1540
353	Zalewo	DŁUGA	18	1	54	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	II	1540
354	Zalewo	ZIELONA	2	1	56	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	II	1848
355	Zalewo	DŁUGA	20	1	53	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	III	1848
356	Zalewo	DŁUGA	24	1	51	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	168	II	1848

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zalewo

357	Zalewo	DŁUGA	1	1	95	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	II	1540
358	Zalewo	TARTACZNA	22	1			budynek gospodarczy	112	III	1232
359	Zalewo	ZIELONA	5	1	48	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	210	II	2310
360	Zalewo	DŁUGA	5	1	104	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	210	II	2310
361	Zalewo	DŁUGA	3	1	105	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	224	II	2464
362	Zalewo	1 GO MAJA	22	1	83	osoba fizyczna	budynek gospodarczy	84	II	924
363	Zalewo	LETNIA	2	1	22	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	140	I	1540
364	Zalewo	RZEMIEŚLNICZA	18	1	213	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	196	III	2156
365	Zalewo	RZEMIEŚLNICZA	16	1	212	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	294	III	3234
366	Zalewo	CZĘSTOCHOWSKA	23	2	167	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	235	II	2585
367	ZALEWO	KILIŃSKIEGO	8A	2		HAGE POLSKA	budynek gospodarczy	8400	II	92400
368	ZALEWO	TARTACZNA	16	1			budynek mieszkalny	179	II	1969
369	ZATYKI		1	18	67/5	osoba fizyczna	budynek mieszkalny	168	I	1848
370	ZATYKI			18		PGR	budynek gospodarczy	7000	II	77000